

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 1 Wij lijken echt niet op apen

---

1 C

2 A

3 **maximumscore 1**

verschil in hiërarchie (in beide situaties) / de een is ondergeschikt aan de ander (in beide situaties) / verschil in status

4 C

5 **maximumscore 1**

- Chimpansees rouwen om de dood van een dierbare.
- Bonobo's houden de deur open voor een ander.

Opmerkingen

Niet goed: Gorilla's beheersen meer dan duizend tekens uit de gebarentaal.

Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden genoemd zijn.

6 **maximumscore 1**

alinea 5

7 **maximumscore 1**

alinea 9

8 **maximumscore 3**

Kern van een goed antwoord:

- Goodall vindt dat mensapen/chimpansees kunnen denken / intelligent zijn 1
- Mithen vindt dat de intelligentie van apen beperkt is 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 C

10 **maximumscore 2**

Kern van een goed antwoord:

- (Terrace concludeerde) dat Nim/de chimpansee/apen geen echte taalvaardigheid ontwikkelt/ontwikkelen 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 10 woorden 1

Opmerking

Ook goed: Een aap kan niet echt denken.

11 D

12 C

13 **maximumscore 3**

Kern van een goed antwoord:

- De mensaap is de gletsjer en de mens is de rijdende auto 1
- (Een rijdende auto gaat sneller dan een gletsjer / beweegt zich sneller dan een gletsjer, zoals) de mens meer in staat is tot culturele overdracht / zich verder/beter heeft ontwikkeld / intelligenter is dan de mensaap / zich sneller/verder ontwikkelt dan de mensaap 1
- een volledig goed antwoord, niet meer dan 25 woorden 1

14 **maximumscore 3**

Kern van een goed antwoord:

- Mensen hebben een uniek talent om de wereld steeds mooier te maken voor meer mensen / Mensen bedenken oplossingen waardoor iedereen beter af is 1
- in tegenstelling tot apen / terwijl apen hun levenskwaliteit niet verbeterd hebben 1
- een volledig goed antwoord, niet meer dan 25 woorden 1

Opmerking

Voor het antwoord 'culturele overdracht' 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 2

Kern van een goed antwoord:

- Om aan te geven dat je zonder (grammaticaal) correcte zinnen/ook al maak je formuleringfouten toch kunt communiceren / Ook fout geformuleerde zinnen kunnen worden begrepen
of
Het verwijst naar het beperkte taalvermogen van chimpansees 1
- een volledig goed antwoord, niet meer dan 20 woorden 1

Opmerking

Ook goed: De deskundigheid van de begeleider (in Project Nim) wordt in twijfel getrokken.

16 B

17 maximumscore 3

Kern van een goed antwoord:

- De auteur van de hoofdstuk/Visscher vindt dat de mens superieur is aan de aap/het dier 1
- De auteur van tekstfragment 1/Vrins betwijfelt die superioriteit / vindt dat de mens niet superieur is (aan de aap) 1
- een volledig goed antwoord, niet meer dan 25 woorden 1

18 C

19 C

20 maximumscore 1

“Onze gezamenlijke inspanningen en de cumulatieve kennis die van generatie op generatie wordt doorgegeven, zorgen er volgens Tomasello voor dat wij een uniek plaatsje innemen in het dierenrijk.” (regels 202-207)

21 A

22 A